

Over Pavane op.50 van G. Fauré

De originele versie van de Pavane werd eind jaren tachtig van de 19de-eeuw voor piano en koor geschreven. De componist beschreef het als "elegant, maar verder niet belangrijk". De dirigent Sir Adrian Boult hoorde Fauré verschillende keren de pianoversie spelen en merkte op dat hij het tempo niet langzamer aannam dan 100 kwartnoten per minuut. Boult merkte op dat het levendige tempo van de componist benadrukte dat de Pavane geen Duitse romantiek was en dat de tekst die later werd toegevoegd "duidelijk een luchtig geklets tussen de dansers" was.

Fauré componeerde de orkestversie in Le Vésinet in de zomer van 1887. Hij dacht aan een puur orkestrale compositie, met bescheiden krachten, die zou worden gespeeld tijdens een reeks lichte zomerconcerten onder leiding van Jules Danbé. Nadat Fauré ervoor koos om het werk op te dragen aan zijn beschermvrouwe, Elisabeth, Comtesse Greffulhe, voelde hij zich genoodzaakt een grootsere entourage op te voeren en op haar aanbeveling voegde hij een onzichtbaar koor toe om het orkest te begeleiden (met extra toelage voor dansers). De koorteksten waren gebaseerd op enkele onbeduidende verzen, à la Verlaine, over de romantische hulpeloosheid van de mens, die was bijgedragen door de neef van de gravin, Robert de Montesquiou.

De orkestversie werd voor het eerst uitgevoerd tijdens een Concert Lamoureux onder leiding van Charles Lamoureux op 25 november 1888. Drie dagen later ging de koorversie in première tijdens een concert van de Société Nationale de Musique. In 1891 hielp de gravin uiteindelijk Fauré bij het produceren van de versie met zowel dansers als koor, in een "choreografisch spektakel" ontworpen om een van haar tuinfeesten in het Bois de Boulogne te sieren.

Vanaf het begin heeft de Pavane een immense populariteit genoten, met of zonder refrein. Met een choreografie van Léonide Massine kwam een balletversie in 1917 op het repertoire van Sergei Diaghilevs Ballets Russes, waar het alternatief werd aangekondigd als Las Mininas of Les Jardins d'Aranjuez. Voor Massine had de muziek "beklijvende echo's van de Spaanse Gouden Eeuw", parallel aan de formaliteit en onderliggende droefheid die hij aantrof in de schilderijen van Velázquez. Sommige critici vonden het ballet bleek, maar Diaghilev behield een voorliefde voor het stuk en bewaarde het tot het einde van zijn leven in het repertoire van het gezelschap.

Fauré's voorbeeld werd nagebootst door zijn junioren, die vervolgens zelf pavanen schreven: Debussy's 'Passepied' in zijn 'Suite Bergamasque' en Ravel's 'Pavane pour une infante défunte' en 'Pavane de la belle au bois sluismerend' in 'Ma Mère l'Oye'.